

The image is a composite graphic. At the top, a human torso is shown in a semi-transparent blue, with a glowing orange and red heart in the center. Below the torso, a network of white nodes connected by thin lines is visible on the left side. In the foreground, a hand is shown holding a glowing orange sphere. The background is dark blue with some light streaks.

**ILMIY VA
INNOVATSION
TERAPIYA**

**SCIENTIFIC >>> >>>
AND INNOVATIVE
THERAPY**

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

**SCIENTIFIC AND INNOVATIVE
THERAPY**

**ИЛМИЙ ВА ИННОВАЦИОН
ТЕРАПИЯ**

**НАУЧНАЯ И ИННОВАЦИОННАЯ
ТЕРАПИЯ**

Научный журнал по научной и инновационной терапии

основан в 2022 году

Бухарским государственным медицинским институтом
имени Абу Али ибн Сино
выходит, один раз в 2 месяца

Главный редактор – Ш.Ж. ТЕШАЕВ

Редакционная коллегия:

***Н.Ш. Ахмедова (зам. главного редактора),
Ш.А. Наимова (ответственный секретарь),
Г.Ж. Жарылкасинова, Н.А. Нуралиев, К.Ж. Болтаев,
Ф.Э. Нурбаев, С.М. Бахрамов, А.Г. Гадаев,
А.Ш. Иноятов, Р.Б. Абдуллаев***

***Учредитель Бухарский государственный
медицинский институт имени Абу Али ибн Сино***

2022, № 2 (1)

Karimova L.S. MODERN METHODS DIAGNOSIS AND TREATMENT OF SECONDARY INFERTILITY	147
Karimova L.S., Gafurova G.R. MORPHOLOGICAL CHANGES OF THE FETOPLACENTAL COMPLEX IN HERPETIC INFECTION.....	148
Khamroev Kh.N, Komilov J.D. MODERN APPROACH IN EARLY DIAGNOSTICS AND TREATMENT OF CHOLEDOCHOLITHIASIS.....	149
Majidova G.D., Soliyev A.B. MAHALLIY DORIVOR O_SIMLIKLAR KIMYOVIY TARKIBINING MASS-SPEKTROMETRIK TAHLILI	150
Mansurova M.X., Najmiddinov Z.N., Abraeva N.N., Shukurov F.I. BACHADONICHI PATOLOGIYASI BILAN BOG LIQ BEPUSHTLIKNI DAVOLASHDA GISTEROSKOPIYANING IMKONIYATLARI	151
Matmuratova S.O., Mansurbekov D.M. OSHQOZON VA O'N IKKI BARMOQ ICHAK YARA KASALLIGI UCHRASHI.....	151
Melikova D. U. MODERN APPROACHES TO THE TREATMENT OF DIARRHEA IN CHILDREN WITH ENTEROL.....	152
Musaeva L.J., Yakubov A. V., Aripdjanova Sh.S., Sayfiyeva N.X., Abdumajidova N.X., Avazova G.N. EFFICACY OF BROCEVIN IN COMPLEX TREATMENT OF MODERATE PNEUMONIA.....	152
Mustafayev U.G., Tulaganov A.A., Jalilov F.S., Ernazarov A.M., Qarshiboyev Sh.O. OBTAIN OF DRY EXTRACTION TECHNOLOGY FROM RAW DANDELION TARAXACUM OFFICINALIS WIGG.....	153
Najmiddinov Z.N., Mansurova M.X., Gaipova N.Yu., Shukurov F.I. TUXUMDONLAR O_SMASIMON HOSILALARI MAVJUD AYOLLARDA LAPAROSKOPIK JARROXLIKNING REPRODUKTIV SALOXIYATIGA TA'SIRINI BAHOLASH	154
Narzullaev N.U., Radjabov A.Kh. NEW CORONAVIRAL INFECTION COVID-19. ETIOLOGY AND PATHOGENESIS. EPIDEMIOLOGICAL CHARACTERISTICS. DIAGNOSTICS OF CORONAVIRUS INFECTION.....	155
Nurkhanova N.O. FEATURES OF DIAGNOSTICS OF ABNORMAL UTERINE BLEEDING IN WOMEN IN THE PERIMENOPAUSAL PERIOD.....	156
Nurullaev Sh.Sh. APPLICATION OF INFUSION ANTIHYPOXANTS IN COMPLEX INFUSION-TRANSFUSION THERAPIES FOR CRITICAL ILLNESS.....	157
Omonova G.S., Omanova A.S. FITOTERAPIYA FANINI O'QITISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI.....	158
Omonova G.S., Omanova A.S. O'SIMLIK FITOPREPARATLARINING YO'TAL QOLDIRUVCHI AHAMIYATI.....	159
Rakhmatova M. R. ADRB2, ADRB3 GENES AND THEIR INFLUENCE ON THE PERFORMANCE OF JUNIOR AND CADET ATHLETES IN VARIOUS COMPETITIONS.....	160
Rahmonqulova M. I., Yunusov A. A. YODOMARIN PREPARATINING YOD TANQISLIGI VA QALQONSIMON BEZNING FAOLIYATIGA TA'SIRINI O'RGANISH.....	161
Rakhmatullayeva M.M. INFLUENCE OF AGGREGATED FACTORS ON VAGINAL DYSBIOSIS.....	162
Saidkarimova Yo.T., Jalilov F.S. GABAPENTIN DORI MODDASI VA UNING TIBBIYOTDA ISHLATILISHI.....	163
Saydaliyeva F.A., Fayziyeva Z.T., Narzulloeva G.Yu. TUBULG_I BARGLI BO_YMODARON VA QUSHTORON O_SIMLIKLARI QURUQ EKSTRAKTLARINING QON IVISH JARAYONIGA TA'SIRINI BIOEKVIVALENTLIGINI O_RGANISH NATIJALARI.....	164

BACHADONICHI PATOLOGIYASI BILAN BOG_LIQ BEPUSHTLIKNI DAVOLASHDA GISTEROSKOPIYANING IMKONIYATLARI

Mansurova M.X., Najmiddinov Z.N., Abraeva N.N., Shukurov F.I.

Toshkent tibbiyot akademiyasi

Dolzarbli. Ayollar reproduktiv funksiyasin buzilishi ko_plab sabablar natijasida kelib chiqadi, bunda bachadon omili 24-62% ni tashkil qiladi. Bachadonichi patologiyasi ayollarning 10- 15 foizida bepushtlikning yagona sababi bo_lib, boshqa omillar bilan birgalikda uning salmog_i 50% gacha ortadi. So_nggi yillarda ayniqsa bachadonichi patologiyasi bilan bog_liq bepushtlikni uchrash salmog_i ortayotganligi kuzatilmoqda.

Gisteroskopiyaning klinik amaliyotga kiritilishi endometriy patologiyalarini tashxislash imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirdi. Biroq, ayollarda bachadonichi patologiyalari bilan bog_liq bepushtlikni tashxislash va davolashda gisteroskopiya foydalanishning ko_p imkoniyatlari yetarlicha yoritilgan emas.

Ayniqsa mazkur patologiyalarni gisteroskopik bartaraf etilishi davomida olingan biopsiya namunalarini gistomorfologik tekshiruv va uning javobiga qarab gormonal ad'yuvant terapiyani o_tkazishga oid tadqiqotlar o_tkazilmagan.

Tadqiqot maqsadi, bachadonichi patologiyalari bilan bog_liq bepushtlikni tashxislash va davolashda gisteroskopiyaning imkoniyatlarini baholash.

Material va tadqiqot usuluri. Yoshi 25-35 yoshlardagi 50 nafar ayollar tadqiqotga kiritildi. Asosiy guruxni bachadonichi patologiyasi bilan bog_liq bepusht 30 nafar ayollar tashkil etdi. Naxorat guruxini 20 nafar sog_lom reproduktiv yoshdagi ayollar tashkil etdi. Bepushtlikni davomiyligi ayollarda 6-8 yilni tashkil etdi. Barcha ayollarda klinik-laborator, gormonal, transvaginal ultratovush tekshiruv va hamda gisteroskopiya tadqiqotlari o_tkazildi. Gisteroskopiya

«Karl Storz» endoskopik qurilmasida suyuqlik muxitida o_tkazildi. Gisteroskopik jarroxlikda endometriydan biopsiya olib gistomorfologik tadqiqot uchun jo_natildi.

Natijalar va ularning muxokamasi. Gisteroskopik tekshiruv o_tkazilgan 30 nafar ayoldan 21 (70%) nafarida endometriy polipi, 9 (30%) nafarida esa, bachadon bo_shlig_i bitishmalari aniqlandi. Aniqlangan bachadonichi patologiyasi turiga ko_ra ayollarda quyidagi gisteroskopik jarroxlik amaliyoti o_tkazildi, jumladan 9 (30%) nafar bachadonichi bbitishmalari aniqlangan ayollarda– gisteroskopik adegoziolizis va 21(70%) nafar endometriy polipi bilan ayollarda– gisteroskopik polipektomiya jarroxlik amaliyotlari o_tkazildi.

Olingan natijalar taxliliga ko_ra, bachadonichi patologiyasi mavjud ayollarda gisteroskopiyaning qo_llash bepushtlik kelib chiqishiga asosiy sababchi patologiyalarni nafaqat aniqlash balki, ularni bir vaqtning o_zida barataraf etilishiga olib kelib, mazkur patologiya mavjud ayollarda homilador bo_lish salmog_ini 2,1 baravarga ortishiga olib keladi.

Xulosa. Gisteroskopiya klinik asoslangan va samarador usul bo_lib, nafaqat bachadonichi patologiyalarni tashxislash balki ularni barataraf etish imkoninini ham beradi. Bachadonichi patologiyalari bilan bog_liq bepushtlikda gisteroskopiyaning qo_llash mazkur patologiya mavjud ayollarda homilador bo_lish salmog_ini 2,1 baravarga ortishiga olib keladi.

OSHQOZON VA O'N IKKI BARMOQ ICHAK YARA KASALLIGI UCHRASHI

Matmuratova S.O., Mansurbekov D.M.

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali, O'zbekiston

Maqsad. Oshkazon va o'n ikki barmok ichak yara kasalligining uchrashini aniqlash.

Material va usullar. Tekshirish o_tkazishdan oldin sinov tadqiqotlarini o_tkazish uchun 20- 60 yoshdagi erkaklar orasidan 20 ta oshkazon va o'n ikki barmoq ichak yara kasalligi bor bemorlar o_rtasida tekshiruv olib borildi. Tekshirish davomida bemorlarni ijtimoiy-demografik xususiyatlari, ovqatlanish tartibi va tarkibi nimalardan iboratligiga etibor qaratildi. Kasallikka chalinganlarni vazni va bo'y uzunligi, tana massa indeklari hisoblandi. O'z vaqtida